

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП 13 Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 101 «Екологія» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ 101 «Екологія» _____

(шифр спеціалізація)

Освітній ступінь _____ бакалавр _____

(бакалавр/магістр)

інститут, факультет _____ Психолого-природничий _____

(назва інституту, факультету,)

Рівне – 2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни ВП 13 «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» для здобувача освітнього ступеня бакалавр галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» за освітньо-професійною програмою *Екологія*.

Мова навчання: українська.

Розробник: Лисиця А.В., д.б.н., проф. кафедри екології, географії та туризму.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму
Протокол № 10 від „ 27 ” серпня 2019 року.

Завідувач кафедри екології, географії та туризму

_____
(підпис)

(Д.В.Лико)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету
Протокол № 5 від „ 27 ” серпня 2019 року.

Голова навчально-методичної комісії _____

_____
(підпис)

(доц. Павелків В.Р.)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 3	Галузь знань 10 «Природничі науки»	Вибіркова	
	Спеціальність 101 «Екологія»		
Модулів - 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Роль ветеринарної і фітосанітарної експертизи у митній справі.		Семестр	
Загальна кількість годин — 90		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 4 самостійної роботи студента — 6	Освітній рівень: бакалавр	16 год.	
		Практичні	
		20 год.	
		Самостійна робота студента	
		54 год.	
		З них аудиторна індивідуальна робота (AIP): 12 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення аудиторних годин до самостійної роботи студента 1:1,5 (для денної форми навчання).

Передумови

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Екологічна безпека», «Радіологічний контроль продуктів харчування», «Основи державної митної справи», «Радіаційний та хіміко-аналітичний контроль речовин», «Контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження», «Основи екологічної токсикології», «Митний контроль», «Основи промислового і сільськогосподарського виробництва».

Навчальна дисципліна «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» має важливе значення. При вивченні дисципліни студент засвоює знання й навички щодо видів і методів ветеринарно-санітарної експертизи у митній справі, а також при експертизі продукції тваринництва, птахівництва, рибництва, рослинництва, консервованої продукції; правил видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарно-санітарному контролю та нагляду.

Навчальний курс «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» сприятиме розширенню екологічного світогляду студентів та формуванню підґрунтя для кращого розуміння і засвоєння інших екологічних дисциплін.

Мета і завдання дисципліни

Мета, завдання, компетентності, програмні результати навчання.

Основною метою викладання дисципліни «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» є вивчення ветеринарно-санітарних вимог щодо імпорту-експорту вантажів, підконтрольних ветеринарній та фіто санітарній службі України. А також формування знань із проведення ветеринарно-санітарних заходів та чіткого вирішення питань санітарно-гігієнічних досліджень і ветеринарно-санітарного благополуччя харчових продуктів та технічної сировини тваринного походження під час їх виробництва (приватний сектор, колективні господарства та ін.), на всіх етапах технології переробки (м'ясо-, молокопереробні підприємства, птахокомбінати, рибокомбінати та ін.), а також під час транспортування, зберігання та в місцях реалізації, дотримуючись виконання діючих ветеринарно-санітарних правил.

Завданням навчальної дисципліни «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)» є розуміння значення охорони території України від занесення з територій інших держав або карантинних зон збудників хвороб тварин і птиці, хвороб спільних для тварин і людини, небезпечних патогенів рослин, обов'язкового ветеринарного контролю на митницях тварин, птиці, продуктів і сировини тваринного або рослинного походження, кормів, кормових добавок, штамів мікроорганізмів, токсинів тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними компетентностями:

- ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово..
- ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ФК 17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
- ФК 18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

ФК 25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

ФК 27. Здатність встановлювати порядок переміщення товарів через митний кордон України та здійснювати їх екологічний контроль у пунктах пропуску.

ФК 28. Знання правових засад прикордонного екологічного контролю, екологічного правового забезпечення екологічної безпеки, юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.

ФК 29. Здатність проводити радіаційний та хіміко-аналітичний контроль речовин.

ФК 30. Здатність здійснювати контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 8. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПР 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПР 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПР 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПР 26. Використовувати методи та засоби контролю об'єктів довкілля, що перетинають державні кордони України.

ПР 27. Знати зміст основних законодавчих та нормативних документів для здійснення прикордонного екологічного контролю.

ПР 28. Проводити радіаційний та хіміко-аналітичний контроль речовин.

ПР 29. Здійснювати контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- державні законодавчі (правові) акти, які стосуються ветеринарного контролю,
- міжнародні вимоги до якості та безпеки продуктів харчування, в т.ч. прийняті в країнах ЄС,
- основні потенційні небезпеки і ризики пов'язані з недотриманням правил ветеринарно-санітарного контролю,
- організацію ветеринарного контролю на митницях,
- правила відбору зразків при розмитненні, положення які стосуються розмитнення продукції підконтрольній держветмедицині,
- основні методи ветеринарного контролю і методики дослідження,
- види контролю при митному оформленні товарів підконтрольних ветеринарній службі,
- основу ветеринарно-санітарної експертизи як складову частину митної справи,
- правила транспортування тварин і птиці, ветеринарні супровідні документи,
- основи стандартизації та сертифікації при розмитненні харчової продукції,
- міжнародне співробітництво у сфері ветеринарної медицини.

Вміти:

- орієнтуватися в нормативно-правових актах з підготовки до розмитнення харчових продуктів і продовольчої сировини,
- проводити оцінку ветеринарних супровідних документів на підконтрольні вантажі, кваліфіковано вирішувати питання санітарно-гігієнічних досліджень на підставі яких визначатиметься ветеринарно-санітарна придатність харчових продуктів і сировини тваринного походження при розмитненні,
- документально оформлювати результати ветеринарного контролю і випробувань.

Програма навчальної дисципліни (дидактична карта дисципліни)

8-й семестр

№	Тема дисципліни	Вид заняття		Самостійна робота	Бали, набрані на поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю	Контрольні заходи
		Л	ПР			
Модуль 1. Основи ветеринарно-санітарної експертизи						
<u>Змістовий модуль 1. Галузь ветеринарної медицини</u>						
1	Структура і завдання державної ветеринарної і фітосанітарної служби в Україні	2	2	Скласти схему структурної організації державної ветеринарної і фітосанітарної служби	6	Схема
2	Організація ветеринарного контролю	2	2	Основні вимоги до ефективної організації вет.-сан. контролю. Опрацювати літературу з доданого списку, зробити короткий конспект	6	Конспект
3	Становлення ветеринарно-санітарної експертизи як науки	2	2	Основні етапи становлення і розвитку оформити у вигляді таблиці. Опрацювати літературу з доданого списку, зробити короткий конспект і схему розвитку	6	Конспект, таблиця
<u>Змістовий модуль 2. Правила проведення ветеринарного контролю</u>						
4	Потенційні небезпеки й ризики пов'язані з неконтрольованим переміщенням тварин, птиці, с./г. сировини і продукції, кормів тощо	2		Опрацювати літературу з доданого списку	4	Контрольне усне опитування
5	Основні завдання вет.-сан. контролю при переміщенні тварин, птиці, кормів, харчових продуктів в межах держави і при експортно-імпортних	2	2	Опрацювати літературу з доданого списку в т.ч. інтернет-посилання, зробити огляд основних завдань вет.-сан. контролю	6	Усний огляд, есе, доповідь, або реферат, презентація

	операціях					
6	Організація контролю при транспортуванні об'єктів вет.-сан. нагляду автомобільним, залізничним, повітряним, водним транспортом	2	2	Опрацювати літературу з доданого списку, зробити короткий перелік вимог до організації вет.-сан. контролю	6	Конспект-перелік або таблиця
Змістовий модуль 3. Ветеринарний контрольна митницях і пунктах пропуску, видача дозвільних документів						
7	Види державного контролю при митному оформленні товарів, продукції, живих об'єктів, видача дозвільних документів	2	2	Опрацювати літературу з доданого списку в т.ч. інтернет-посилання і зробити короткий конспект	8	Конспект, приклади оформлення ветеринарних свідоцтв і сертифікатів
8	Правила перевезення вантажів що швидко псуються, видача дозвільних документів	2	2	Підготувати власні пропозиції щодо забезпечення правил перевезення	8	Доповідь, есе, коротке повідомлення або презентація
Модуль 2. АІР і контрольна робота з АІР						
9	Фітосанітарний контроль при транспортуванні, експорті-імпорту плодів та овочів свіжих			Опрацювати літературу з доданого списку і підготувати короткий конспект	2	Конспект-огляд
10	Нормативні документи ЄС, директиви щодо переміщення живих тварин і птиці			Опрацювати літературу з доданого списку і підготувати короткий конспект	2	Опис-перелік основних директив ЄС в сфері вет.-сан. експертизи
11	Експорт-імпорт швидкопсувних вантажів підконтрольних службі держветмедицини та види контролю (масло, сири, дріжджі, мед, консервована і заморожена продукція)			Опрацювати літературу і підготувати короткий конспект	2	Конспект, приклади протоколів випробувань
12	Ветеринарні сертифікати			Опрацювати літературу з доданого списку в т.ч.	2	Конспект, приклади

	України та міжнародні, протоколи досліджень			інтернет-посилання і підготувати короткий конспект		зразків сертифікатів відповідності
13	Контрольна робота з АІР		2	Повторити вивчений матеріал	4	Контрольна робота
14	Підсумкове заняття		4	Повторити увесь пройдений матеріал	30	Залік, Тест

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перелік основних об'єктів що підлягають державному ветеринарному і фіто санітарному контролю	2
2	Основні показники і параметри що підлягають державному ветеринарному і фіто санітарному контролю	2
3	Організація державного ветеринарного і фітосанітарного контролю на митницях і пунктах пропуску, а також на окремих виробничих об'єктах	2
4	Методика відбору зразків, окремих об'єктів або продукції підконтрольних службі держветмедицини	2
5	Правила видачі ветеринарних документів на вантажі що підлягають обов'язковому вет.-сан. контролю	2
6	Правила перевезення тварин, птиці, свіжих харчових продуктів і продовольчої сировини	2
7	Методика відбору, дослідження і оформлення сертифікатів на продукти харчування, продукцію тваринництва, рослинництва, рибництва, бджільництва, садівництва тощо	2
8	Загальні принципи і вимоги законодавства ЄС та України	2
9	Підсумкове заняття	4
	Разом	20

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН 1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН 2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН 3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН 4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН 5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН 6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН 7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО 2 – усне або письмове опитування;

МО 4 – тестування;

МО 6 – реферати, есе;

МО 7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО 8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО 9 – захист результатів практичних робіт;

МО 10 – залік.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання (дозиметри, радіометри, лабораторний посуд тощо) для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань практичної роботи,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль),
- АІР.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнень на заняття; правила користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; відповідальність за несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Основні складові політики доброчесності:

- Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.
- Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.
- Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.
- Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

90-100	A	Відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	
82-89	B	Дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна			
74-81	C	Добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
64-73	D	Задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих			
60-63	E	Достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно	здобувач вищої освіти	Низький	незадовільно	не

		з можливістю повторного складання семестрового контролю	володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	(рецептивно-продуктивний)		зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Ветеринарна служба (BET1, BET2)»

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума	
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль №3				ІНДЗ або АІР
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	30	
6	6	6	4	6	6	8	8			
Модульний контроль - 18			Модульний контроль - 16			Модульний контроль - 16				

Питання для підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Правила видачі ветеринарних документів на вантажі що підлягають обов'язковому вет.-сан. контролю та нагляду.
2. Ветеринарний паспорт, ветеринарні сертифікати.
3. Роль ветеринарно-санітарної експертизи у митній справі.
4. Історія становлення і розвитку ветеринарно-санітарної експертизи.
5. Правила транспортування тварин і птиці.
6. Основні джерела мікробіологічного забруднення продуктів та сировини.
7. Основні нормативно-правові акти, що нормують проведення ветеринарно-санітарної експертизи в Україні.
8. . Основні міжнародні нормативно-правові акти, що нормують проведення ветеринарно-санітарної експертизи.
9. Основні джерела забруднення продуктів та сировини збудниками хвороб, паразитами.
10. Основні джерела забруднення продуктів та сировини мікотоксинами.
11. Основні джерела хімічного забруднення продуктів та сировини.
12. Основні джерела радіоактивного забруднення продуктів та сировини.
13. Основні джерела і типи забруднення кормів, комбікормів, преміксів.
14. Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса і м'ясопродуктів.
15. Ветеринарно-санітарна експертиза рослинної продукції.
16. Ветеринарно-санітарна експертиза продукції бжільництва.
17. Ветеринарно-санітарна експертиза молока і молокопродуктів.
18. Ветеринарно-санітарна експертиза риби і рибопродуктів.

19. Ветеринарно-санітарна експертиза морепродуктів.
20. Ветеринарно-санітарна експертиза консервованої продукції.
21. Ветеринарно-санітарна експертиза яєць і яйцепродуктів.
22. Міжнародне співробітництво у галузі ветеринарної медицини (міжнародні договори, міжнародне епізоотичне бюро).
23. Правила оформлення міжнародного перевезення тварин.
24. Підготовка тварин до транспортування.
25. Транспортування тварин гоном.
26. Правила видачі ветеринарних сертифікатів на вантажі.
27. Перевезення швидкопсувних вантажів.
28. Спеціальні види контролю при митному оформленні.
29. Шляхи поширення особливо небезпечних хвороб рослин і тварин.
30. Перспективи розвитку ветеринарно-санітарної експертизи.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Якубчак О.М., Хоменко В.І., Мельничук С.Д. та ін. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва: [підручник] / О.М. Якубчак, Хоменко В.І., Мельничук С.Д. – К., 2005. – 799с.
2. Практикум з ветеринарно-санітарної експертизи з основами технології та стандартизації м'яса і м'ясних продуктів / О.М. Якубчак, М.В. Козак, В.В. Власенко, Л. В. Олійник, В.О. Загребельний, Т.В. Таран, Л.В. Адаменко, М.А. Галабурда, Р.І. Білик. За заг.ред. О.М. Якубчак – Київ, «Компанія «Біопром»», 2012. – 168 с.
3. Практикум з ветеринарно-санітарної експертизи з основами технології та стандартизації харчових продуктів / О.М. Якубчак, Л. В. Олійник, С.Д. Мельничук, В.В. Власенко, М.В. Козак, А.І. Тютюн, Т.В. Таран, С.В. Мідик, А.І. Кобиш, В.А. Котелевич, М.А. Галабурда. За заг.ред. О.М. Якубчак – Київ, «Компанія «Біопром»», 2012. – 256 с.
4. Якубчак О.М., Таран Т.В. Гігієна продуктів тваринного походження: [навчальний посібник] / О.М. Якубчак, Т.В. Таран. – К., 2015. – 156 с.
5. Якубчак О.М. Гігієна молока / О.М. Якубчак, А.І. Кобиш, Т.В.Таран – К., 2015. – 29 с.
6. Якубчак О.М. Гігієна молочних продуктів / О.М. Якубчак, А.І. Кобиш, Т.В.Таран – К., 2015. – 29 с.
7. Якубчак О.М., Кондрасій Л.А., Коваль Я.В. Методи контролю безпечності та якості молока і молочних продуктів. К., 2018. – 65 с.
8. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини" від 06.09.2005 № 2809-IV.
9. Закон України "Про ветеринарну медицину" від 05.12.1996 р. № 566/96-ВР.
10. Закон України "Про молоко та молочні продукти" від 24.06.2004 № 1870-IV.
11. Ветеринарні та санітарні вимоги до особистих господарств населення – виробників сирого молока, затверджені наказом Державного департаменту ветеринарної медицини України від 21.03.2002 № 17 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2002 р. за № 336/6624.
12. Ветеринарні та санітарні вимоги до пунктів закупівлі молока від тварин, які утримуються в особистих підсобних господарствах населення, затверджені наказом Державного департаменту ветеринарної медицини України від 21.03.2002 № 18 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2002 р. за № 337/6625.
13. Ветеринарно-санитарные правила для предприятий (комплексов) по производству молока на промышленной основе, утвержденные Главветупром Минсельхоза СССР и Зам. Главного госсанврача СССР 27.12.1978 года.
14. Житенко П.В., Боровков М.Ф. Ветеринарно-санитарная экспертиза продуктов животноводства: Справочник. – М.: Колос, 2000. – 335 с.
15. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва /За ред. проф. В.І. Хоменка – К.: Сільгоспосвіта, 1995. – 704 с.
16. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів

тваринництва /О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, С.Д. Мельничук та ін. За ред.. О.М. Якубчак, В.І. Хоменка. – Київ, 2005. – 800 с.

17. Ковбасенко В.М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продукції тваринництва: Навчальний посібник: в двох томах. – Київ: Фірма «ІНКОС», 2005. – Т.1 – 416 с., Т.2 – 536 с.

18. Практикум з ветеринарно-санітарної експертизи з основами технології та стандартизації харчових продуктів / О.М. Якубчак, Л.В. Олійник, С.Д. Мельничук, В.В. Власенко, М.В.Козак, А.І. Тютюн, Т.В. Таран, С.В. Мідик, А.І. Кобиш, В.А. Котелевич, М.А. Галабурда. За ред. О.М. Якубчак – Київ, «Компнія Біопром», 2012. – 256 с.

19. Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса і м'ясопродуктів - / Власенко В.В., Кравців Р.Й., Якубчак О.М., Касянчук В.В., Козак М.В., Гаврилук М.Д.– Вінниця: «Едельвейс і К», 2009 – 528 с.

Додаткова

1. Кодекс Алиментариус. Органические пищевые продукты / Пер. с англ.; ФАО/ВООЗ. — М.: Издательство «Весь Мир», 2006. — 72 с.

2. Что такое Кодекс Алиментариус / Пер. с англ. — М.: Издательство «Весь Мир», 2006. — 40 с.

3. IFOAM Basic Standards (approved by the IFOAM General Assembly, Victoria, Canada, August 2002 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.ifoam.org

4. Довідник міжнародних стандартів для органічного виробництва / За ред. Капштика М. В. та Котирло О. О. — К.: СПД Горобець, 2007. — 356 с.

5. Система стандартів та вимог щодо виробництва харчових продуктів Комісії Кодекс Аліментаріус та ФАО/ ВООЗ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.codexalimentarius.net>

6. GL 32-1999, Rev.1-2001. Guidelines for the production, processing, labelling and marketing of organically produced foods (Настанови з виробництва, переробки, маркування і збуту органічних харчових продуктів).

7. Міжнародні стандарти Комісії Кодекс Аліментаріус та ФАО/ВООЗ щодо органічного виробництва харчової продукції / Гуменюк Г.// Стандартизація, сертифікація, якість, 2012. - № 2. – С. 19-23.

8. Регламент (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про гігієну харчових продуктів.

9. Регламент (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про встановлення спеціальних гігієнічних правил для харчових продуктів тваринного походження.

10. Регламент (ЕС) 854/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про встановлення особливих правил для організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, призначених для споживання людиною.

11. Регламент (ЕС) 882/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про офіційні заходи контролю, що застосовують для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами щодо здоров'я та благополуччя тварин.

12. Регламент Комісії (ЄС) № 2073/2005 від 15 листопада 2005 року про мікробіологічні критерії для харчових продуктів.

Посилання на сайти

<http://www.kegt-rshu.in.ua/> - сайт кафедри екології, географії та туризму РДГУ.

<http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/en/> - Кодекс Аліментаріус

http://www.fao.org/tempref/codex/Publications/Booklets/RU/Processed_Fruit_RU.pdf - Кодекс Аліментаріус (рос.)

<http://www.leonorm.com.ua/Default.php?Page=stlist&ObjId=160&CatId=1> – Леонорм. Ветеринарія. Національні стандарти України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12> - Закон України «Про ветеринарну медицину»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/857-2013-%D0%BF> - Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 857 «Про затвердження Порядку видачі ветеринарних документів»

<https://my.gov.ua/info/service/byservicescope-13/2527/details> - Видача карантинного сертифіката

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2809-15> - Про внесення змін до Закону України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80> - Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів

<https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Zabezpechennya-bezpechnosti-i-yakosti-agrarnoyi-ta-harchovoyi-produktsiyi-vidpovidno-do-vymog-Ugody-pro-asotsiatsiyu.pdf> - Забезпечення безпечності і якості аграрної та харчової продукції відповідно до вимог Угоди про асоціацію

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2002-%D0%BF> - Про затвердження Порядку відбору зразків продукції тваринного, рослинного і біотехнологічного походження для проведення досліджень

http://old.moz.gov.ua/ua/print/dn_20070806_2.html - постанова КМУ „Про затвердження Порядку відбору проб (зразків) харчових продуктів»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0761-98> - Про затвердження Обов'язкового мінімального переліку досліджень сировини, продукції тваринного та рослинного походження, комбікормової сировини, комбікормів,...

http://www.rusnauka.com/29_NNM_2008/Pravo/35880.doc.htm - Якість продукції тваринництва України згідно вимог СОТ

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0088-13> - Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Медичні вимоги до якості та безпечності харчових продуктів та продовольчої сировини»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0259-97> - Про затвердження Правил обов'язкової сертифікації харчових продуктів

http://ec.europa.eu/food/fvo/audit_reports/details.cfm?rep_id=3377

http://ec.europa.eu/food/food/foodlaw/guidance/index_en.htm

Робоча програма (силабус) «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)»

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма (силабус) «Ветеринарна служба (ВЕТ1, ВЕТ2)»

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)